

ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΑ - ΑΝΤΙΒΑΚΤΗΡΙΑΚΑ

ΣΤΟΧΟΣ: κυτταρικό τοίχωμα

ΣΤΟΧΟΣ: κυτταρική μεμβράνη

ΣΤΟΧΟΣ: πρωτεϊνοσύνθεση

ΣΤΟΧΟΣ: σύνθεση νουκλεϊνικών οξέων

ΣΤΟΧΟΣ: κυτταρικό τοίχωμα

β-λακταμικά αντιβιοτικά

Πενικιλίνες
Κεφαλοσπορίνες
Μονομπακτάμες
Καρμπαπενέμες

γλυκοπεπτιδικά αντιβιοτικά

Vancomycin
Daptomycin

Αναστολή
πεπτιδογλυκανικού
σκελετού

ΣΤΟΧΟΣ: κυτταρική μεμβράνη

Valinomycins

Polymyxins

Παρεμβολή στη λειτουργία της
κυτταρικής μεμβράνης

ΣΤΟΧΟΣ: πρωτεϊνοσύνθεση

Δρώντα επί της ριβοσωμικής
30S υπομονάδας

Τετρακυκλίνες
Αμινογλυκοζίτες (πχ streptomycin)

Δρώντα επί της ριβοσωμικής
50S υπομονάδας

Χλωραμφενικόλη
Μακρολίδια (πχ erythromycin)
Λινκοζαμίδια (πχ lincomycin)

ΣΤΟΧΟΣ: σύνθεση νουκλεϊνικών οξέων

σουλφοναμίδια

trimethoprim

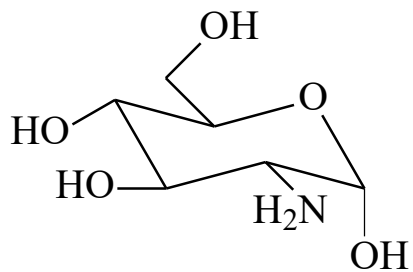
Αναστολή της σύνθεσης φολικού οξέος

κινολόνες

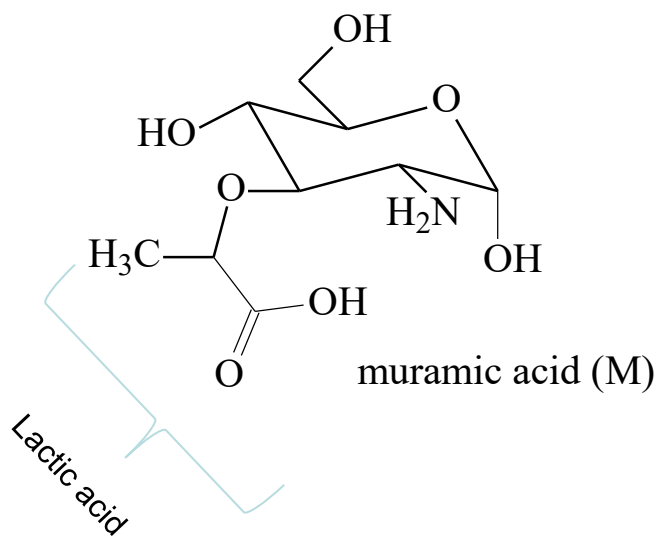
Αναστολή ενζύμων υπεύθυνων για τη διαμόρφωση του DNA

rifamycins

Αναστολή της σύνθεσης m-RNA και RNA polymerase

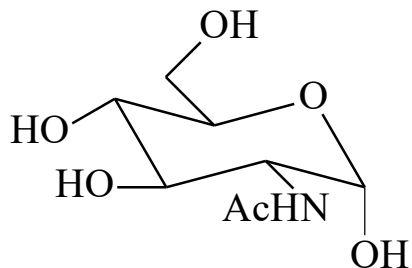
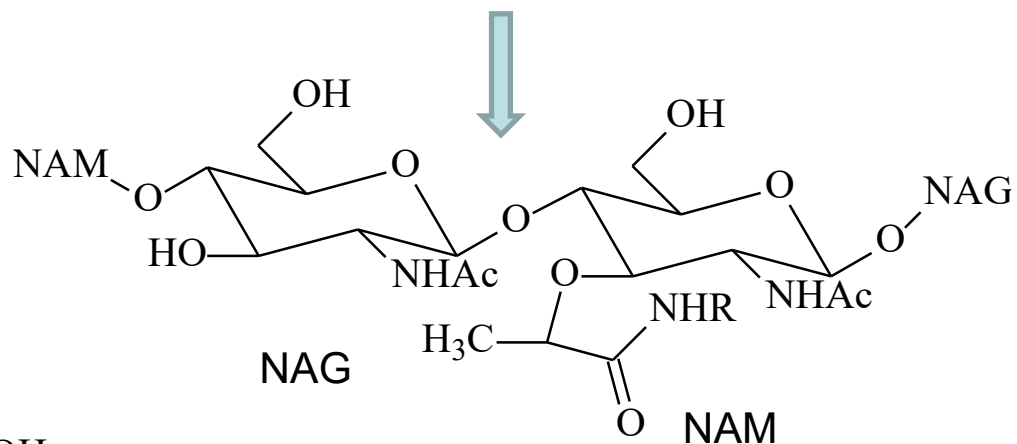

glucosamine (G)

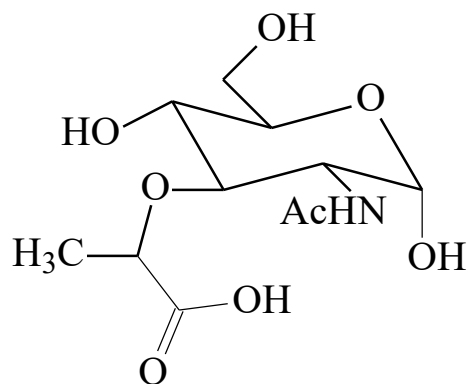

muramic acid (M)

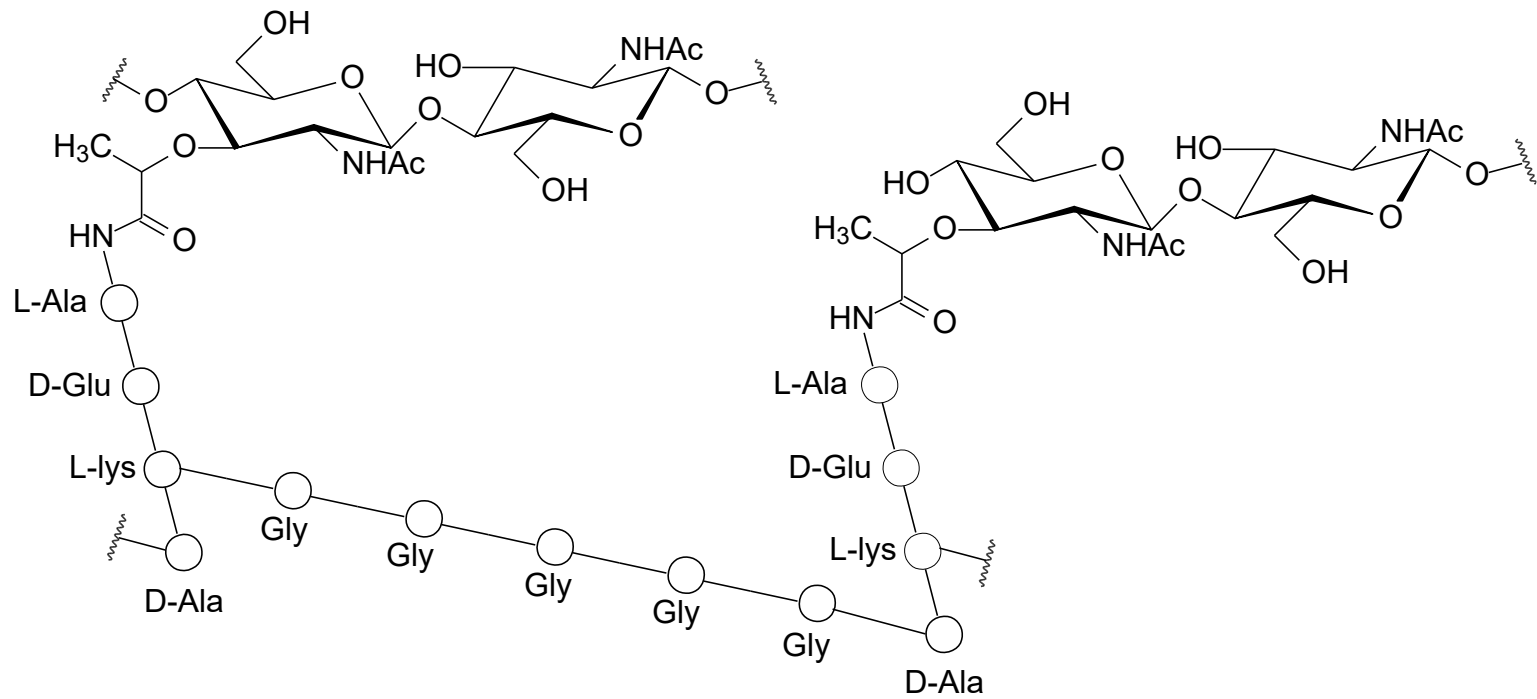
β 1-4

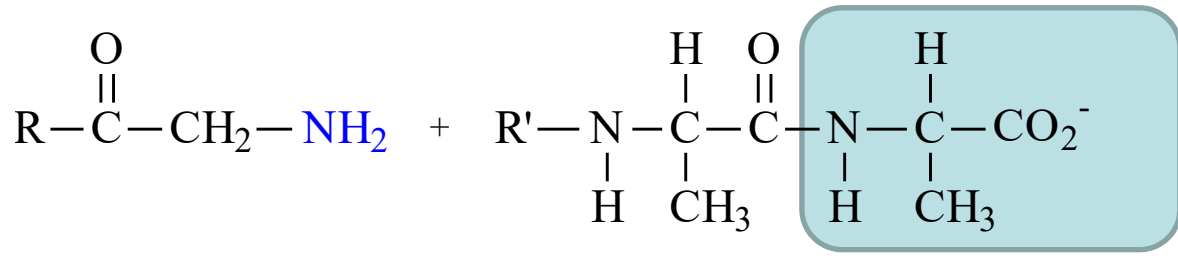

N-acetylglucosamine (NAG)

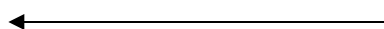
N-acetylmuramic acid (NAM)

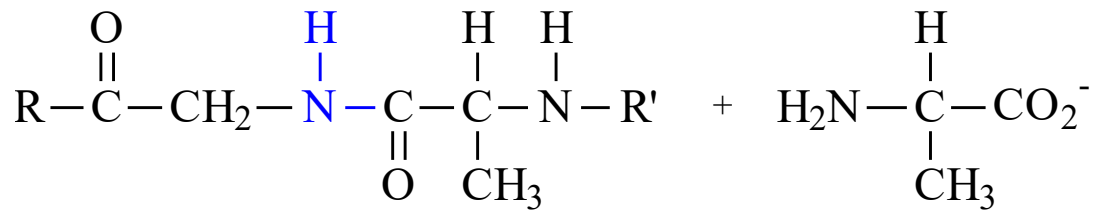

terminal Gly

terminal (D-Ala)-(D-Ala)

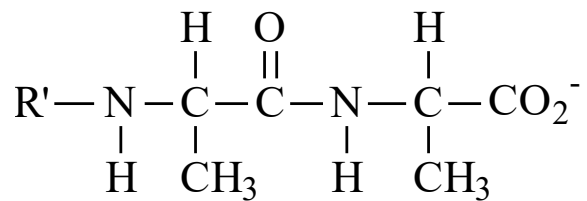

γλυκοπεπτιδική τρανσπεπτιδάση

Gly-(D-Ala)

D-Ala

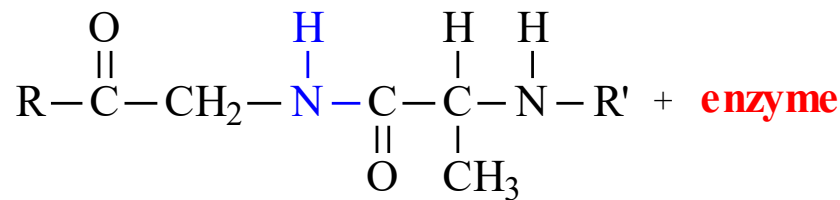
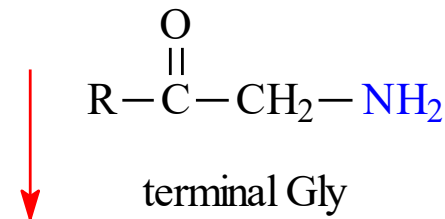

terminal (D-Ala)-(D-Ala)

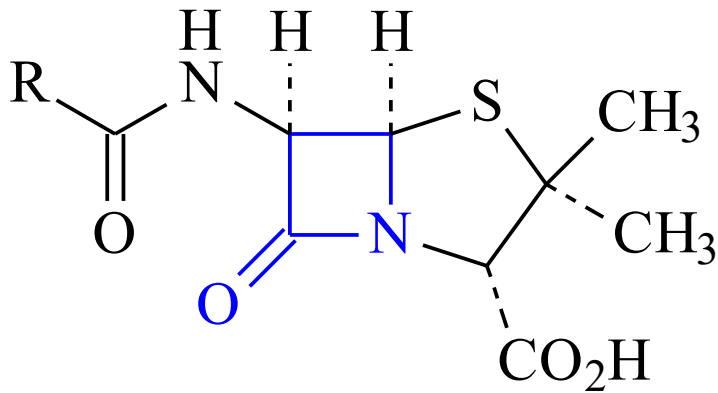
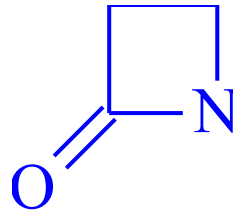
terminal (D-Ala)-enzyme

D-Ala

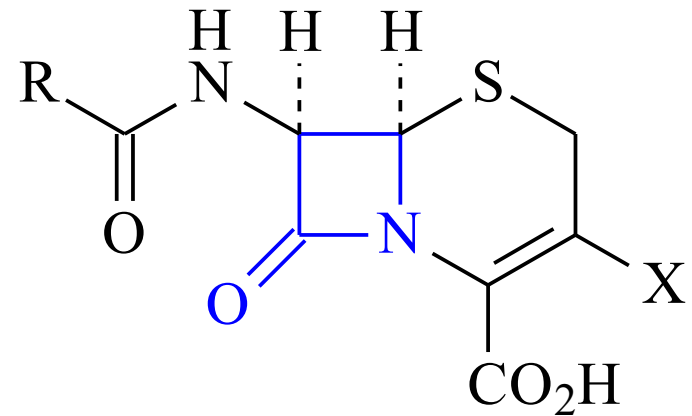

Gly-(D-Ala)

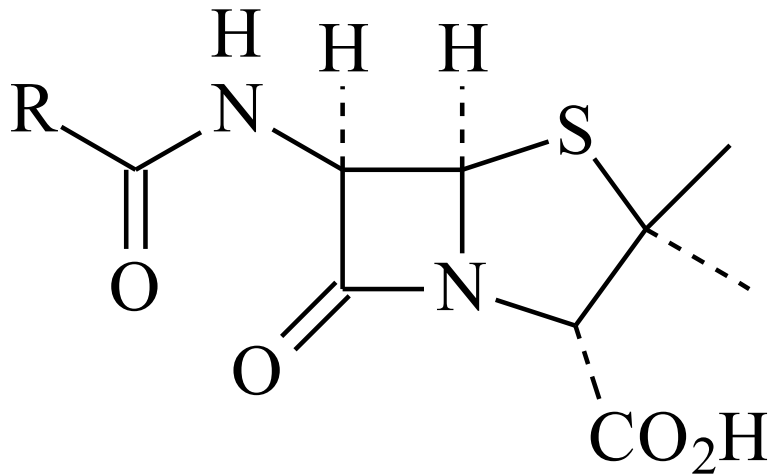
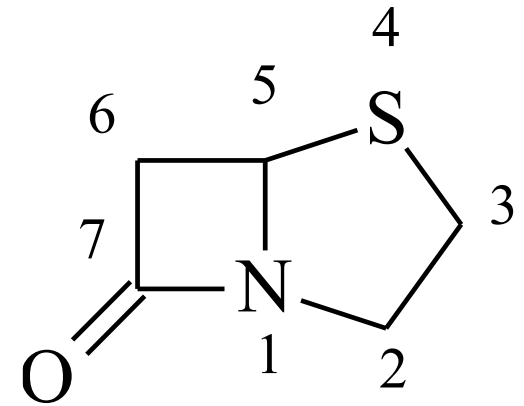
β-ΛΑΚΤΑΜΙΚΑ ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΑ

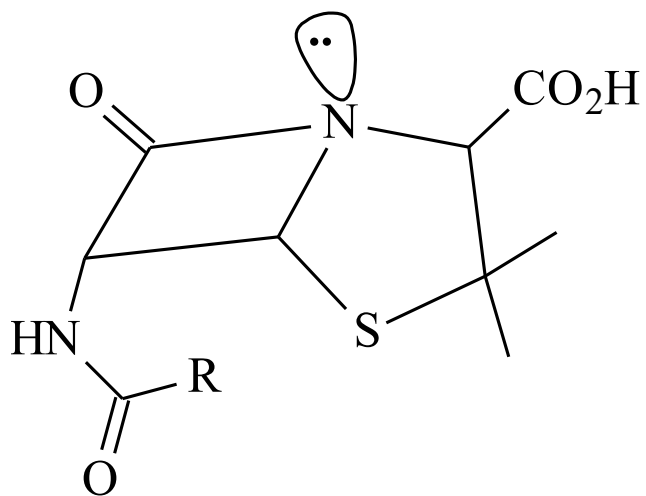
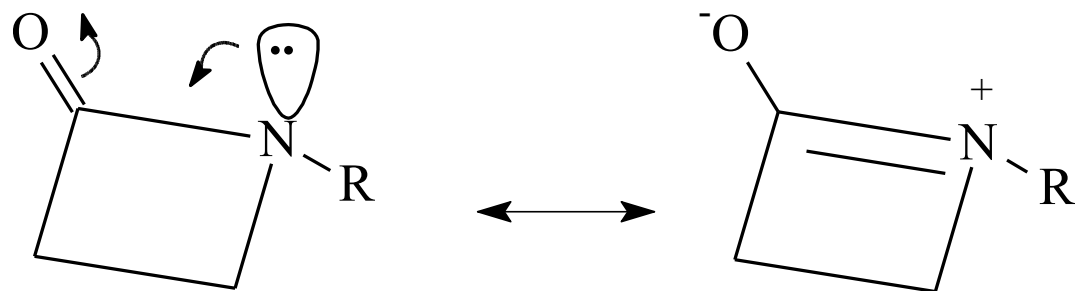
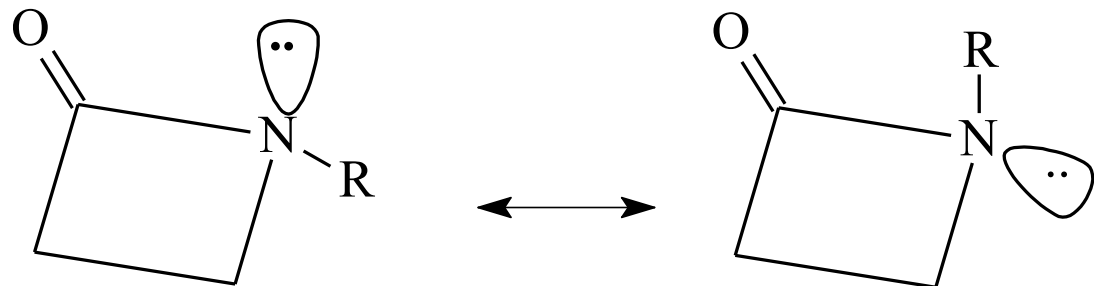
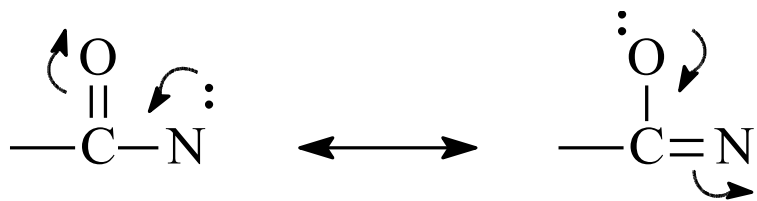
ΠΕΝΙΚΙΛΛΙΝΕΣ

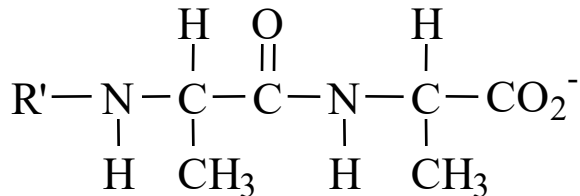

ΚΕΦΑΛΟΣΠΟΡΙΝΕΣ

[2S-(2α,5α,6β)]-3,3-διμεθυλο-7-οξο-6-αλκυλοκαρβονουλαμινο-4-θεια-1-αζαδικυκλο[3.2.0]επτανο-2-καρβοξυλικό οξύ

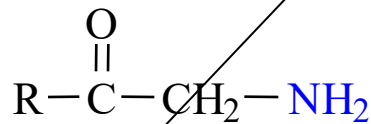
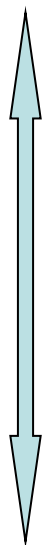
terminal (D-Ala)-(D-Ala)

enzyme →

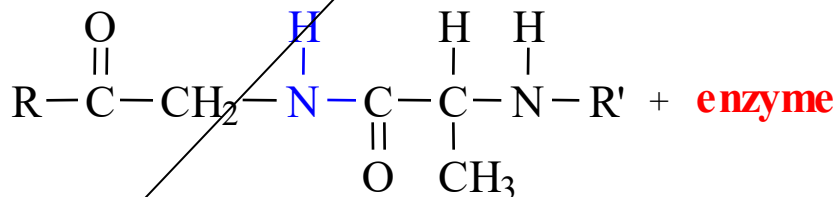

terminal (D-Ala)-enzyme

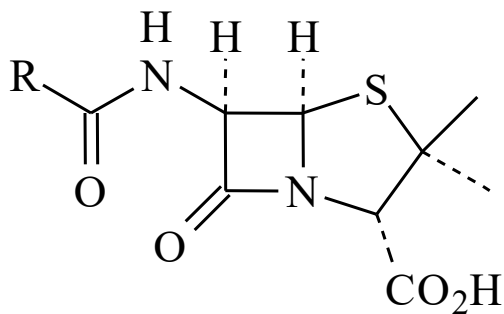
D-Ala

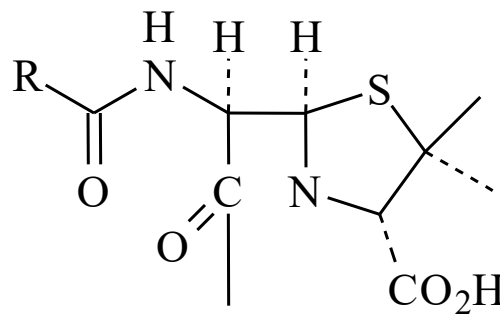
terminal Gly

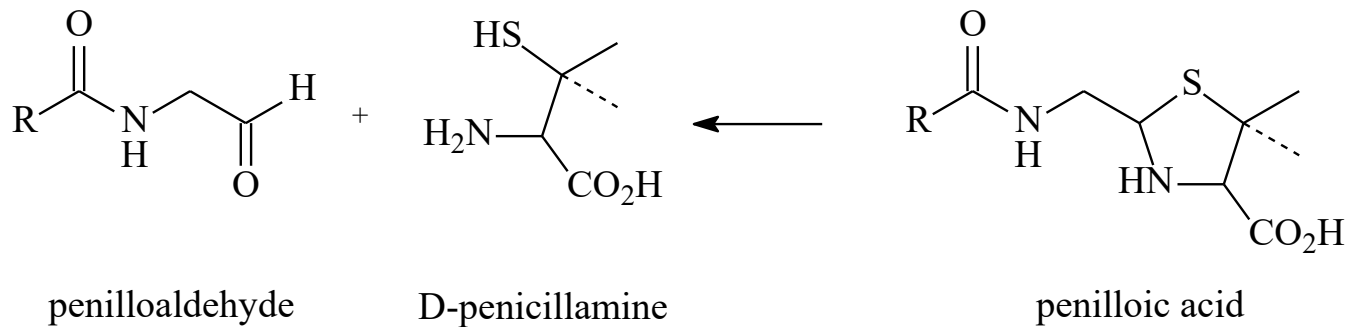
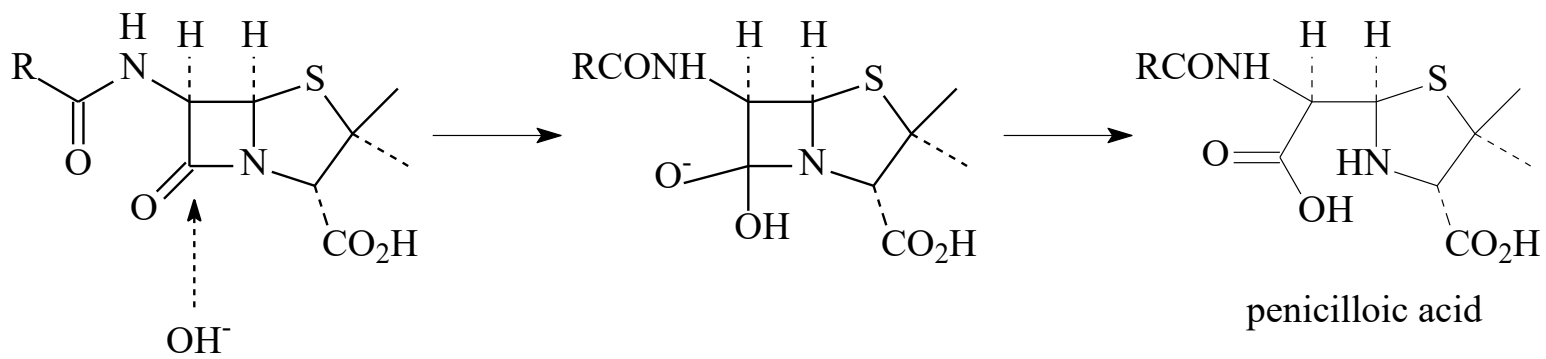
Gly-(D-Ala)

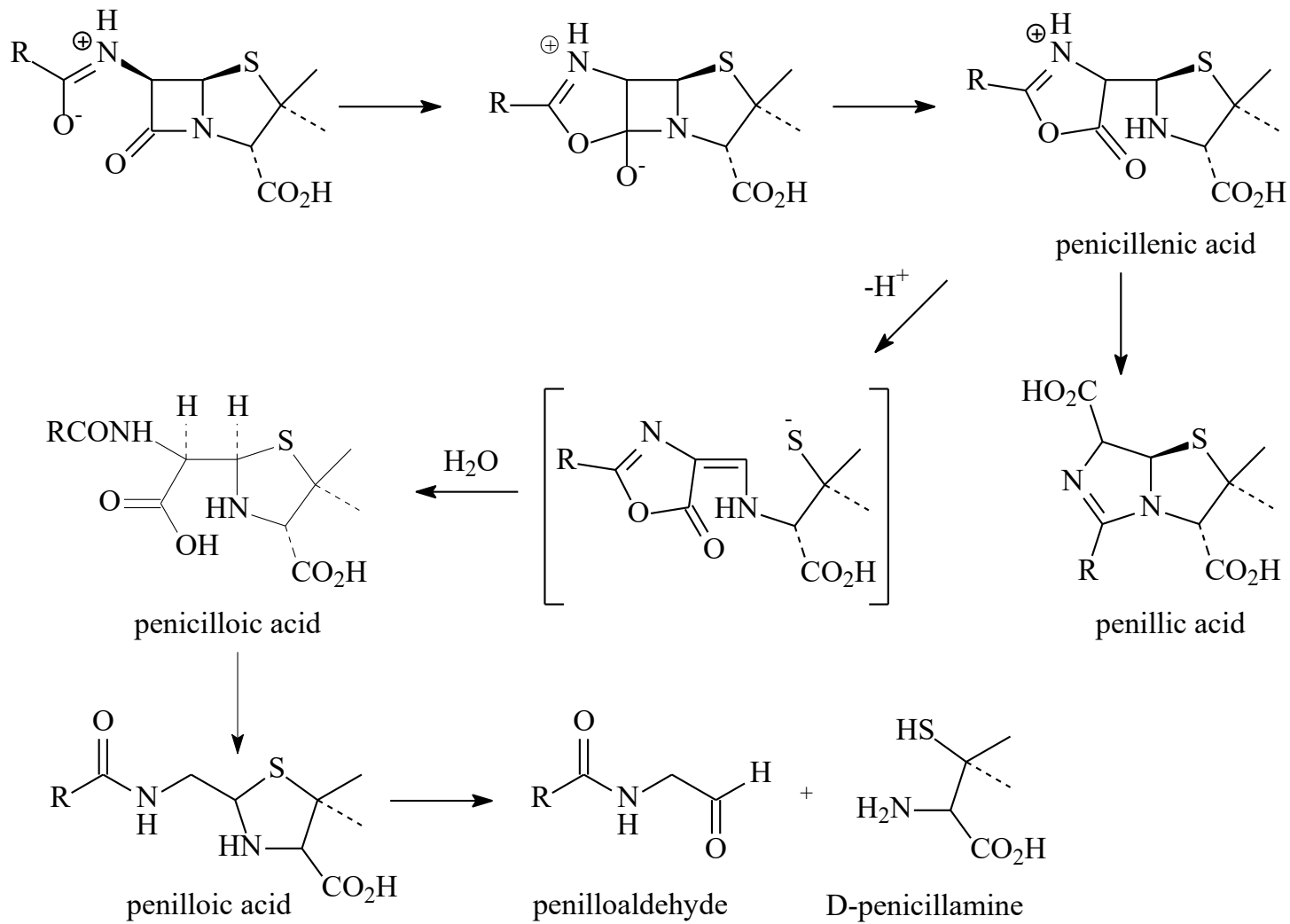

enzyme →

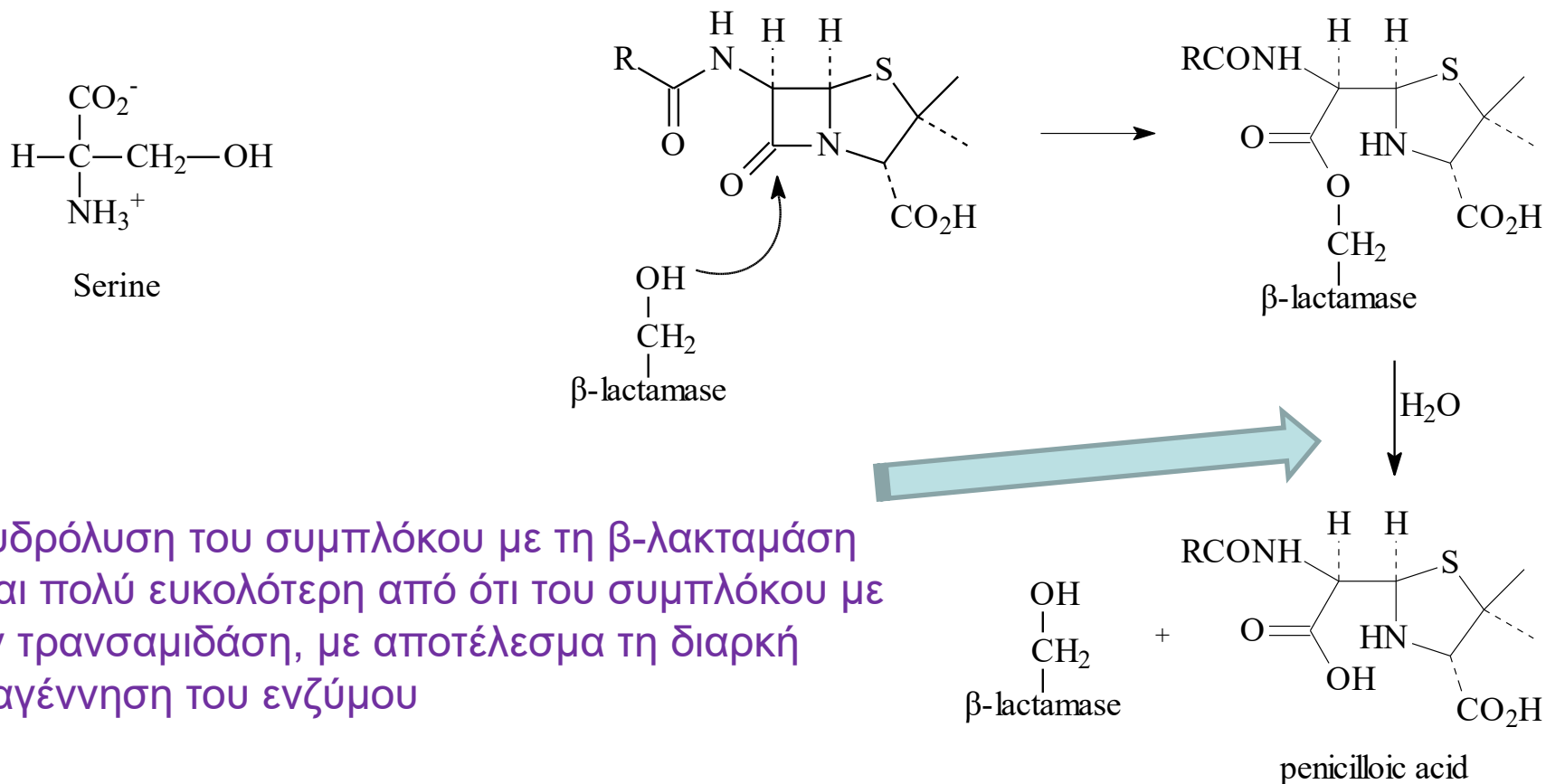
enzyme

Ανάπτυξη αντοχής

- Μπορεί να οφείλεται σε **μειωμένη πρόσληψη** του φαρμάκου
- Σε **μειωμένη συγγένεια** προς τις PBP's (λόγω μετάλλαξής τους), αλλά επίσης
- Οι μικροοργανισμοί αναπτύσσουν ποικιλία πενικιλινασών (**β-λακταμασών**) που καταλύουν την προσβολή του β-λακταμικού δακτυλίου

Η υδρόλυση του συμπλόκου με τη β-λακταμάση είναι πολύ ευκολότερη από ότι του συμπλόκου με την τρανσαμιδάση, με αποτέλεσμα τη διαρκή αναγέννηση του ενζύμου

Ρόλος πλευρικής αλυσίδας

Ο υποκαταστάτης επηρεάζει τη σταθερότητα της πενικιλίνης και το αντιμικροβιακό της εύρος

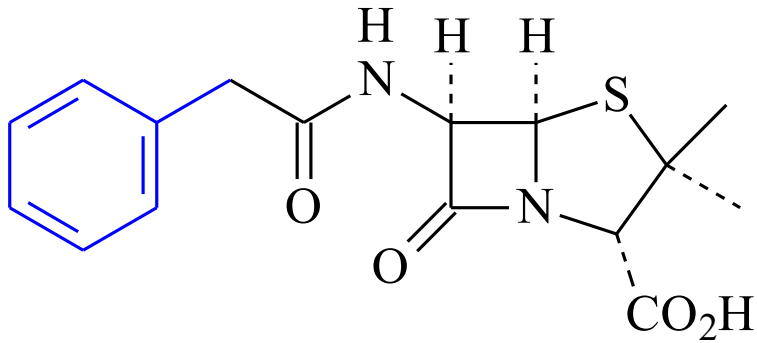
Υποκαταστάτες-ηλεκτρονιοδέκτες μειώνουν την ηλεκτρονιακή πυκνότητα του πλευρικού καρβονυλίου και έτσι προστατεύεται η πενικιλίνη από διάνοιξη (αντοχή στο pH του στομάχου)

Λιπόφιλες πλευρικές αλυσίδες ευνοούν τη σύνδεση των πενικιλινών με πρωτεΐνες του ορού: προστατεύεται το φάρμακο από την αποικοδόμηση, αλλά μειώνεται η αποτελεσματική βακτηριοκτόνος συγκέντρωση στο αίμα.

Ογκώδεις αλυσίδες αυξάνουν τη σταθερότητα έναντι των β-λακταμασών. Οι β-λακταμάσες είναι λιγότερο επιδεκτικές σε στερεοχημική παρεμπόδιση από τις PBP's

Υδρόφιλοι υποκαταστάτες ευνοούν τη διέλευση μέσω των πόρων της εξωτερικής μεμβράνης των Gram- βακτηρίων και έτσι το φάρμακο έχει ευρύ αντιμικροβιακό φάσμα

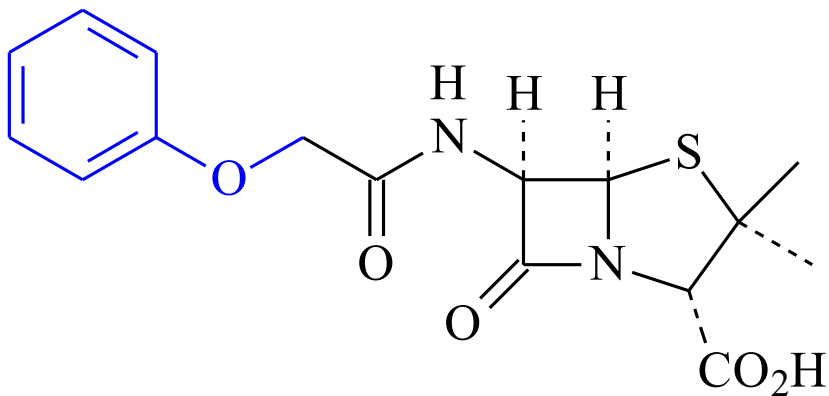
ΒΙΟΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΠΕΝΙΚΙΛΛΙΝΕΣ

benzylpenicillin

Penicillin G

Έναντι Gram + μικροβίων
Κυρίως παρεντερική χορήγηση

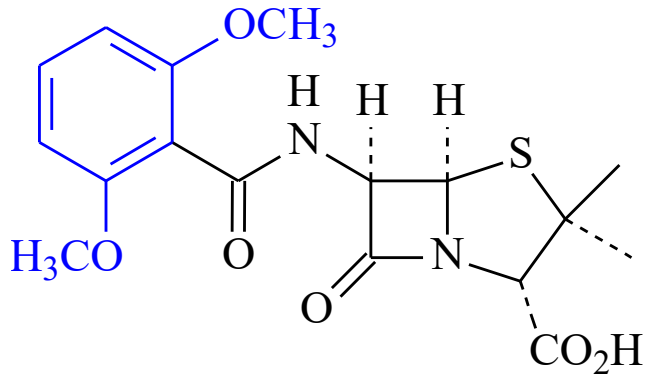

phenoxymethylpenicillin

Penicillin V

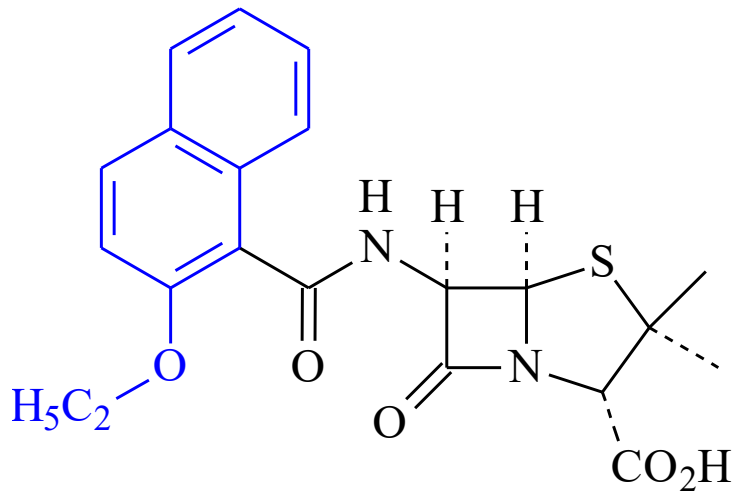
Σταθερότερο στο όξινο pH (λόγω του ηλεκτραρνητικού O, per os χορήγηση)

**ΗΜΙΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΠΕΝΙΚΙΛΛΙΝΕΣ,
ΑΝΘΕΚΤΙΚΕΣ ΣΤΙΣ ΠΕΝΙΚΙΛΛΙΝΑΣΕΣ,
ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΠΑΡΕΝΤΕΡΙΚΗ**

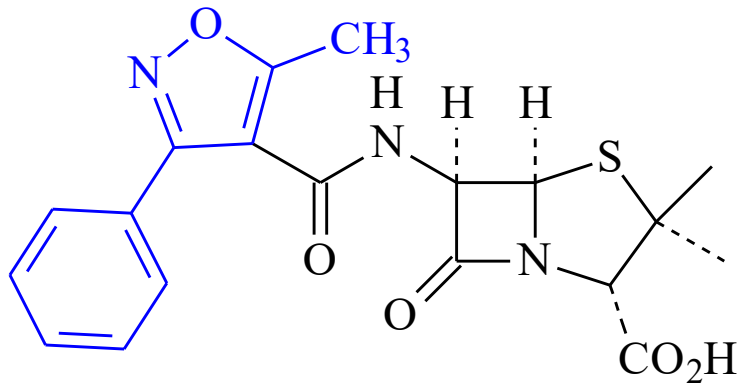
methicillin

Συχνά αναπτύσσονται ανθεκτικά στελέχη (MRSA) μετά από μετάλλαξη των PBP's
Έχει υποκατασταθεί από άλλα παράγωγα

nafcillin

**ΗΜΙΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΠΕΝΙΚΙΛΛΙΝΕΣ,
ΑΝΘΕΚΤΙΚΕΣ ΣΤΙΣ ΠΕΝΙΚΙΛΛΙΝΑΣΕΣ,
ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΟΜΑ**

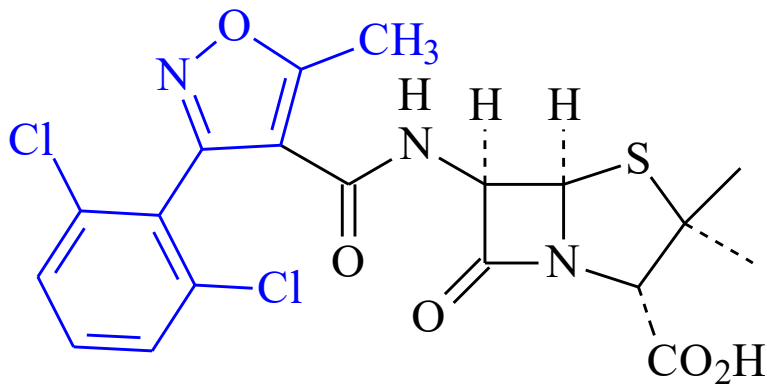

oxacillin

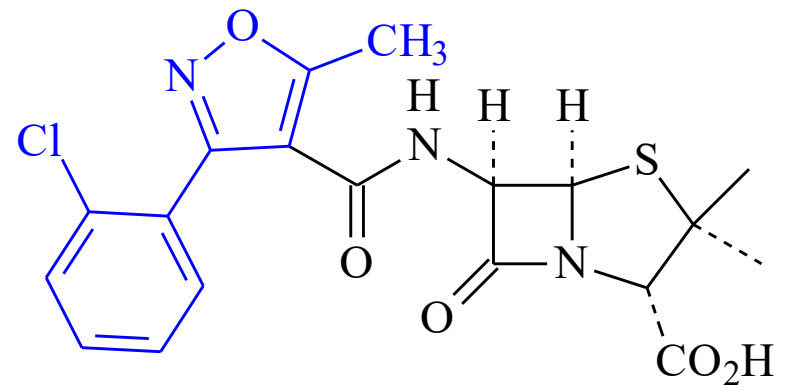
Σχετικά σταθερές στο στομάχι.

Συχνή ανάπτυξη αντοχής

Χρήση κυρίως έναντι *Staphylococcus aureus*.

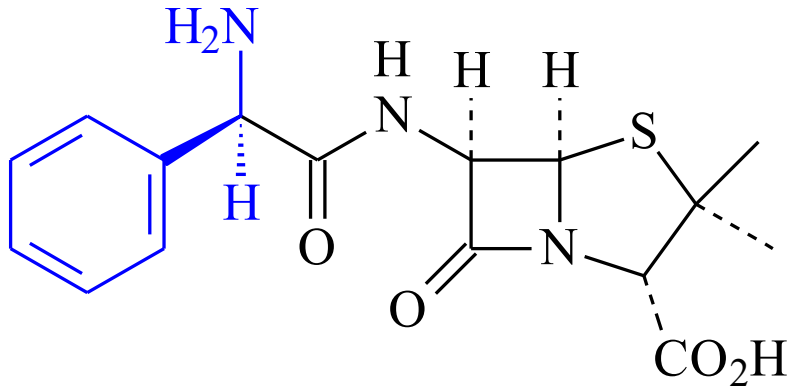

dicloxacillin

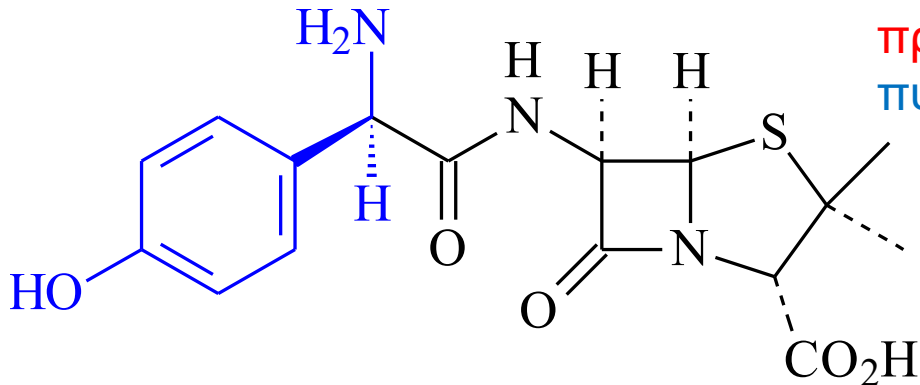
cloxacillin

**ΗΜΙΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΠΕΝΙΚΙΛΛΙΝΕΣ,
ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ ΣΤΙΣ ΠΕΝΙΚΙΛΛΙΝΑΣΕΣ, ΕΥΡΕΟΣ ΦΑΣΜΑΤΟΣ
ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΟΜΑ**

ampicillin

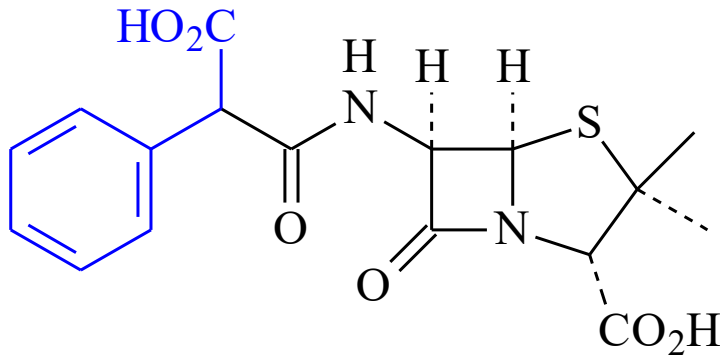
Ισχυρό -I της NH₂ και κυρίως της NH₃⁺
Συχνή ανάπτυξη ανθεκτικών στελεχών

amoxicillin

και αλλεργιών που οφείλονται σε **αντιγονικά προϊόντα αυτοσυμπύκνωσης** (ιδιαίτερα στα πυκνά διαλύματα)

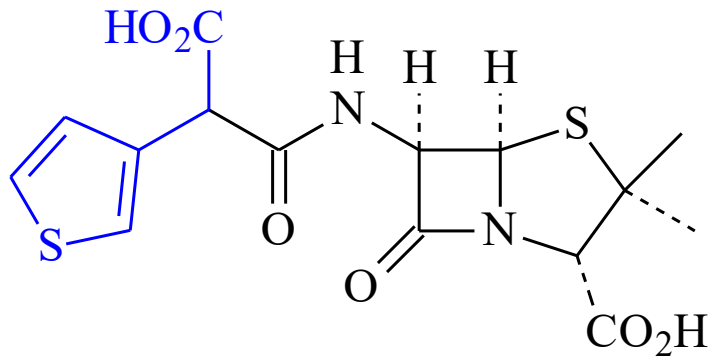
**ΗΜΙΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΠΕΝΙΚΙΛΛΙΝΕΣ,
ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ ΣΤΙΣ ΠΕΝΙΚΙΛΛΙΝΑΣΕΣ, ΕΥΡΕΟΣ ΦΑΣΜΑΤΟΣ
ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΠΑΡΕΝΤΕΡΙΚΗ**

carbenicillin

Χορηγείται το ρακεμικό μίγμα

Αποκαρβοξυλιώνεται προς βενζυλοπενικιλίνη με συνέπεια τη **σχετική αδρανοποίηση**.

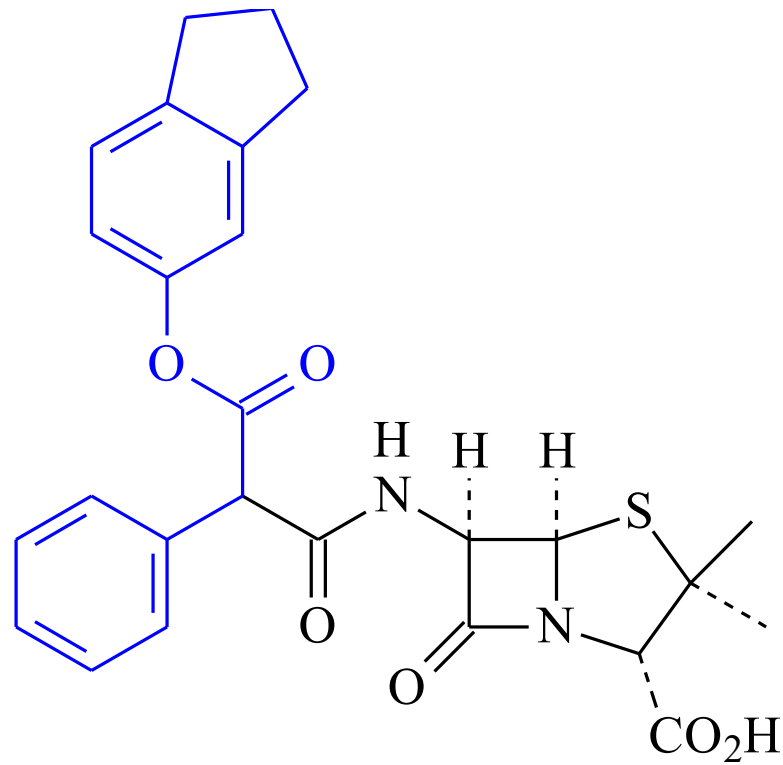
ticarcillin

Βιοϊσοστερές που δεν αποκαρβοξυλιώνεται

Προφάρμακο.

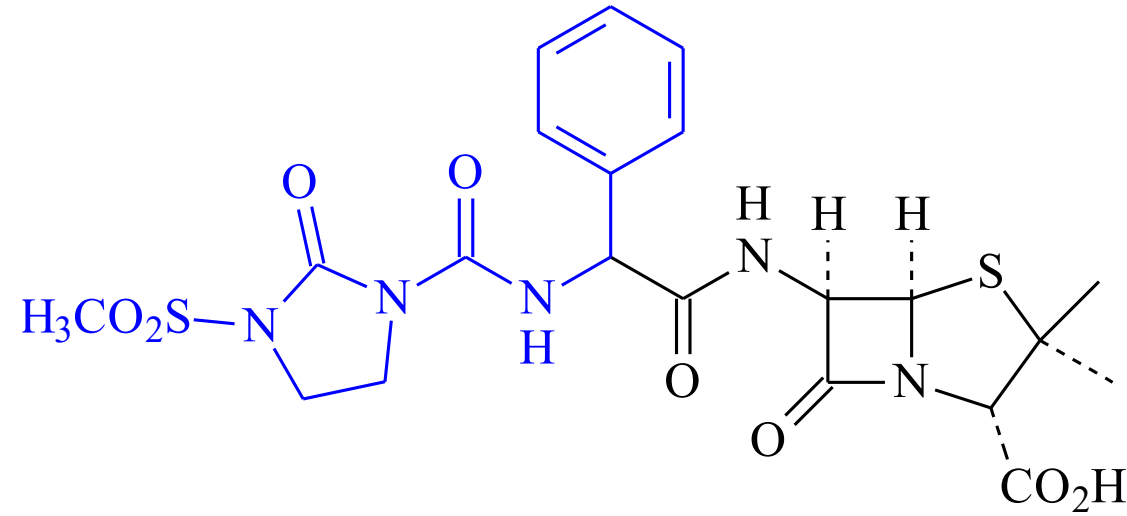
Αποτρέπεται η αποκαρβοξυλίωση.

Χορηγείται per os σε μολύνσεις του ουροποιητικού.

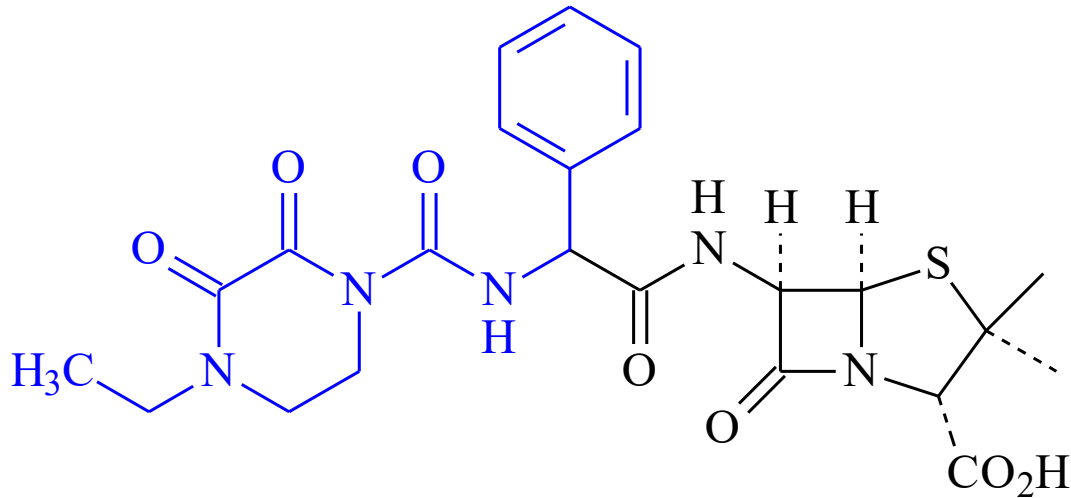

indanyl carbenicillin

**ΗΜΙΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΠΕΝΙΚΙΛΛΙΝΕΣ,
ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ ΣΤΙΣ ΠΕΝΙΚΙΛΛΙΝΑΣΕΣ, ΕΥΡΕΟΣ ΦΑΣΜΑΤΟΣ
ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΠΑΡΕΝΤΕΡΙΚΗ**

mezlocillin

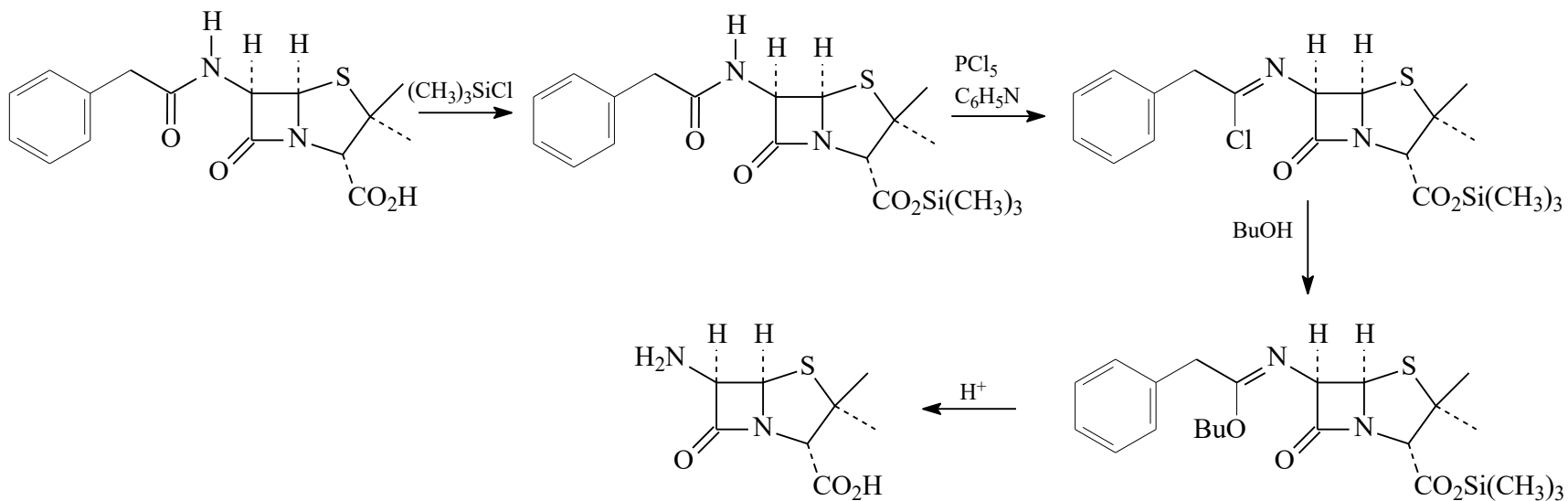
piperacillin

Ακυλουρείδοπενικιλίνες
(παράγωγα αμπικιλίνης)

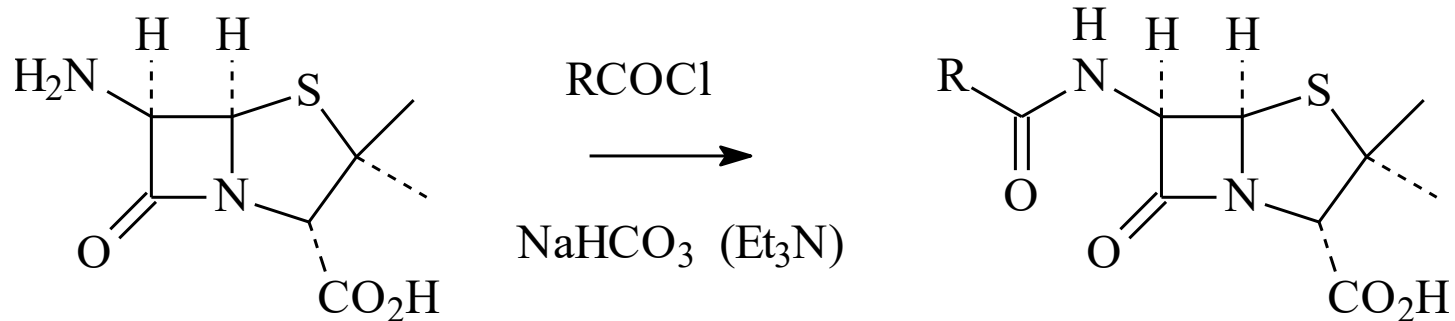
Ανάπτυξη ανθεκτικών
στελεχών (παράλληλος *in vitro*
έλεγχος)

Η πλευρική τους ομάδα μιμείται
αποτελεσματικότερα την
πεπτιδογλυκανική αλυσίδα και
έτσι συνδέονται ισχυρά με PBP's

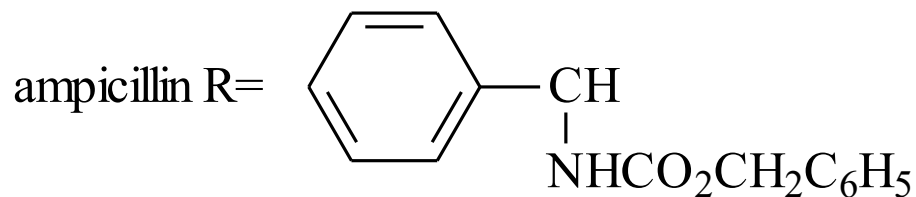
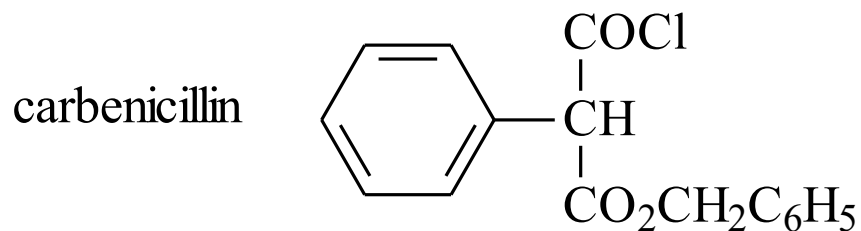
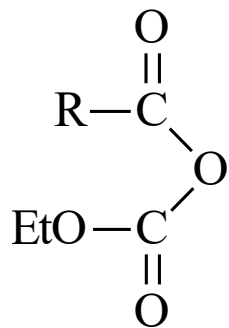
Μέθοδος σύνθεσης 6-αμινοπενικιλλανικού οξέος (6-APA)

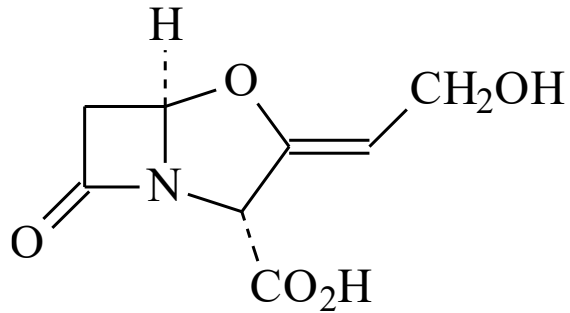
Μέθοδος σύνθεσης πενικιλινών

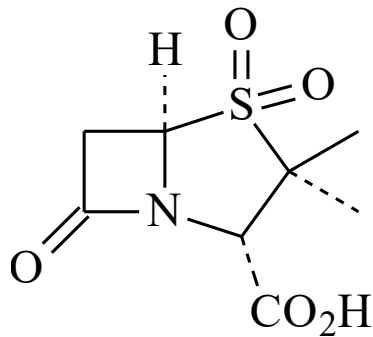
6-αμινοπενικιλανικό οξύ (6-APA)

ΜΗ ΑΝΤΙΣΤΡΕΠΤΟΙ ΑΝΑΣΤΟΛΕΙΣ β-ΛΑΚΤΑΜΑΣΩΝ

clavulanic acid

sulbactam

Ελάχιστη αντιβακτηριακή δράση, αλλά αναστέλλουν τις β-λακταμάσες, μιμούμενα το φυσικό υπόστρωμα και έτσι χρησιμοποιούνται σε συγχορήγηση

